

45.

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 17 i člana 91 stav 1 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 26. saziva, na Prvoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2017. godini, dana 11. oktobra 2017. godine, donijela je

**ZAKON
O POTVRĐIVANJU PARISKOG SPORAZUMA**

Član 1

Potvrđuje se Pariski sporazum uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama, potpisan u Parizu, 12. decembra 2015. godine, u originalu na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španskom jeziku.

Član 2

Tekst Sporazuma iz člana 1 ovog zakona, u originalu na crnogorskom i engleskom jeziku glasi:

PARISKI SPORAZUM

PARIS AGREEMENT

Strane ovog Sporazuma,

The Parties to this Agreement,

Kao Strane Okvirne konvencije Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama, u daljem tekstu: Konvencija,

Being Parties to the United Nations Framework Convention on Climate Change, hereinafter referred to as "the Convention",

Saglasno Durbanskoj platformi za unaprijeđenu akciju uspostavljenoj odlukom 1/CP.17 Konferencije Strana Konvencije na sedamnaestoj sjednici,

Pursuant to the Durban Platform for Enhanced Action established by Decision 1/CP.17 of the Conference of the Parties to the Convention at its seventeenth session,

U postizanju cilja Konvencije, i vodeći se njenim načelima, uključujući načelo ravnopravnosti i zajedničke, ali različite, odgovornosti i odgovarajuće sposobnosti, u svijetlu različitih prilika u državama,

In pursuit of the objective of the Convention, and being guided by its principles, including the principle of equity and common but differentiated responsibilities and respective capabilities, in the light of different national circumstances,

Prepoznajući potrebu za djelotvornim i postupnim odgovorom na neposrednu prijetnju od klimatskih promjena na osnovu najboljih raspoloživih naučnih saznanja,

Recognizing the need for an effective and progressive response to the urgent threat of climate change on the basis of the best available scientific knowledge,

Takođe prepoznajući konkretne

Also recognizing the specific needs and special circumstances of developing country

potrebe i posebne okolnosti Strana koje su države u razvoju, naročito onih koje su izraženo osjetljive na neželjene uticaje klimatskih promjena, kao što je predviđeno Konvencijom,

Uzimajući u potpunosti u obzir konkretne potrebe i posebne situacije najmanje razvijenih država u pogledu finansiranja i prenosa tehnologije,

Prepoznajući da na Strane mogu djelovati ne samo klimatske promjene, već i učinak mjera preuzetih u odgovoru na njih,

Ističući suštinski odnos između akcija, odgovora na i uticaja klimatskih promjena i pravičnog pristupa održivom razvoju i iskorjenjivanju siromaštva,

Prepoznajući osnovni prioritet očuvanja dostupnosti hrane i iskorjenjivanja gladi, i naročite osjetljivosti sistema proizvodnje hrane na neželjene uticaje klimatskih promjena,

Uzimajući u obzir imperative pravedne tranzicije radne snage i uspostavljanja dostojanstvenog rada i kvalitetih radnih mjesta u skladu sa nacionalno utvrđenim razvojnim prioritetima,

Priznajući da su klimatske promjene zajednička briga čovječanstva, Strane treba da, prilikom preduzimanja akcije za rješavanje klimatskih promjena, poštuju, promovišu i razmotre svoje pojedinačne obaveze u pogledu ljudskih prava, prava na zdravlje, prava autohtonih naroda, lokalnih zajednica, iseljenika, djece, osoba sa invaliditetom i ljudi u osjetljivim situacijama i prava na razvoj, kao i rodnu ravnopravnost, osnaživanje žena i pravičnost i ravnopravnost među generacijama,

Prepoznajući značaj očuvanja i unapređenja, prema potrebi, ponora i rezervoara gasova sa efektom staklene bašte pomenutih u Konvenciji,

Parties, especially those that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change, as provided for in the Convention,

Taking full account of the specific needs and special situations of the least developed countries with regard to funding and transfer of technology,

Recognizing that Parties may be affected not only by climate change, but also by the impacts of the measures taken in response to it,

Emphasizing the intrinsic relationship that climate change actions, responses and impacts have with equitable access to sustainable development and eradication of poverty,

Recognizing the fundamental priority of safeguarding food security and ending hunger, and the particular vulnerabilities of food production systems to the adverse impacts of climate change,

Taking into account the imperatives of a just transition of the workforce and the creation of decent work and quality jobs in accordance with nationally defined development priorities,

Acknowledging that climate change is a common concern of humankind, Parties should, when taking action to address climate change, respect, promote and consider their respective obligations on human rights, the right to health, the rights of indigenous peoples, local communities, migrants, children, persons with disabilities and people in vulnerable situations and the right to development, as well as gender equality, empowerment of women and intergenerational equity,

Recognizing the importance of the conservation and enhancement, as appropriate, of sinks and reservoirs of the greenhouse gases referred to in the Convention,

Noting the importance of ensuring the

Uočavajući značaj obezbjeđivanja integriteta svih ekosistema, uključujući okeane, i zaštitu biodiverziteta, kojeg neke države prepoznaju kao Majku zemlju, i uočavajući značaj koji za neke ima koncept „klimatska pravda“, prilikom preduzimanja akcije za rješavanje klimatskih promjena,

Potvrđujući značaj obrazovanja, obuke, svijesti javnosti, učešća javnosti, pristupa javnosti informacijama i saradnje na svim nivoima u pitanjima kojima se bavi ovaj Sporazum,

Prepoznajući značaj angažovanosti svih nivoa u Vladi i raznih aktera, u skladu sa odgovarajućim domaćim propisima Strana, u rješavanju klimatskih promjena,

Takođe prepoznajući da održivi stilovi života i održivi trendovi potrošnje i proizvodnje, gdje predvode Strane koje su razvijene države, igraju važnu ulogu u rješavanju klimatskih promjena,

Saglasile su se o sljedećem:

Član 1

U smislu ovog Sporazuma primjenjuju se značenja izraza sadržana u članu 1 Konvencije. Pored toga:

- a) „Konvencija“ znači Okvirna konvencija Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama, usvojena u Njujorku 9. maja 1992. godine.
- b) „Konferencija Strana“ znači Konferencija Strana Konvencije.
- c) „Strana“ znači Strana ovog Sporazuma.

Član 2

1. Ovaj Sporazum, u unapređivanju sprovođenja Konvencije, kao i njenog cilja, teži da ojača globalni odgovor na prijetnju koju predstavljaju klimatske promjene, u kontekstu održivog razvoja i napora da se

integrity of all ecosystems, including oceans, and the protection of biodiversity, recognized by some cultures as Mother Earth, and noting the importance for some of the concept of "climate justice", when taking action to address climate change,

Affirming the importance of education, training, public awareness, public participation, public access to information and cooperation at all levels on the matters addressed in this Agreement,

Recognizing the importance of the engagements of all levels of government and various actors, in accordance with respective national legislations of Parties, in addressing climate change,

Also recognizing that sustainable lifestyles and sustainable patterns of consumption and production, with developed country Parties taking the lead, play an important role in addressing climate change,

Have agreed as follows:

Article 1

For the purpose of this Agreement, the definitions contained in Article 1 of the Convention shall apply. In addition:

- (a) "Convention" means the United Nations Framework Convention on Climate Change, adopted in New York on 9 May 1992;
- (b) "Conference of the Parties" means the Conference of the Parties to the Convention;
- (c) "Party" means a Party to this Agreement.

Article 2

1. This Agreement, in enhancing the implementation of the Convention, including its objective, aims to strengthen the global response to the threat of climate change, in the context of sustainable development and efforts to eradicate poverty, including by:

iskorijeni siromaštvo, uključujući:

- a) zadržavanje porasta globalne prosječne temperature značajno ispod 2 °C u odnosu na predindustrijski nivo i ulaganje napora da se porast temperature ograniči na 1,5 °C u odnosu na predindustrijski nivo, prepoznajući da bi se ovim značajno umanjili rizici od i uticaji klimatskih promjena;
- b) povećanje sposobnosti prilagođavanja na neželjene uticaje klimatskih promjena i podsticanje otpornosti na klimu i razvoja sa niskim emisijama gasova sa efektom staklene bašte, na način koji ne predstavlja prijetnju proizvodnji hrane; i
- c) usklađivanje finansijskih tokova sa pravcem djelovanja usmjerenim ka razvoju kojeg karakterišu niske emisije gasova sa efektom staklene bašte i otpornost na klimu.

2. Ovaj Sporazum će se sprovoditi da bi se odrazili pravičnost i načelo zajedničkih, ali različitih, odgovornosti i pojedinačnih sposobnosti, imajući u vidu različite nacionalne okolnosti u državama.

Član 3

U okviru nacionalno utvrđenih doprinosa globalnom odgovoru na klimatske promjene, sve Strane treba da preduzmu i saopšte ambiciozne napore kao što je utvrđeno u čl. 4, 7, 9, 10, 11 i 13 sa ciljem postizanja namjere ovog Sporazuma predviđene članom 2. Napori svih Strana će predstavljati napredovanje tokom vremena, uz prepoznavanje potrebe da se pruži podrška Stranama koje su države u razvoju u djelotvornom sprovođenju ovog Sporazuma.

(a) Holding the increase in the global average temperature to well below 2°C above pre-industrial levels and pursuing efforts to limit the temperature increase to 1.5°C above pre-industrial levels, recognizing that this would significantly reduce the risks and impacts of climate change;

(b) Increasing the ability to adapt to the adverse impacts of climate change and foster climate resilience and low greenhouse gas emissions development, in a manner that does not threaten food production; and

(c) Making finance flows consistent with a pathway towards low greenhouse gas emissions and climate-resilient development.

2. This Agreement will be implemented to reflect equity and the principle of common but differentiated responsibilities and respective capabilities, in the light of different national circumstances.

Article 3

As nationally determined contributions to the global response to climate change, all Parties are to undertake and communicate ambitious efforts as defined in Articles 4, 7, 9, 10, 11 and 13 with the view to achieving the purpose of this Agreement as set out in Article 2. The efforts of all Parties will represent a progression over time, while recognizing the need to support developing country Parties for the effective implementation of this Agreement.

Article 4

Član 4

1. Da bi postigle dugoročni cilj postavljen za temperaturu u članu 2, Strane nastoje da što prije dostignu globalnu najvišu vrijednost emisija gasova sa efektom staklene bašte, prepoznajući da će Stranama koji su države u razvoju trebati više vremena da dostignu najvišu vrijednost, te da nakon toga sprovedu ubrzana smanjenja u skladu sa najboljim raspoloživim naučnim saznanjima, kako bi se postigla ravnoteža između antropogenih emisija iz izvora i uklanjanja pomoću ponora gasova sa efektom staklene bašte u drugoj polovini ovog vijeka, na osnovu pravičnosti, i u kontekstu održivog razvoja i napora da se iskorijeni siromaštvo.

2. Svaka Strana priprema, saopštava i održava uzastopne nacionalno utvrđene doprinose koje namjerava da postigne. Strane sprovode nacionalne mjere ublažavanja, radi postizanja ciljeva tih doprinosa.

3. Svaki naredni nacionalno utvrđeni doprinos Strane će predstavljati napredovanje u odnosu na već postojeće nacionalno utvrđene doprinose i odražavati njenu najveću moguću ambiciju, time odražavajući zajedničke, ali različite, odgovornosti i pojedinačne sposobnosti, imajući u vidu različite okolnosti u državama.

4. Strane koje su razvijene države treba i dalje da predvode kroz ostvarivanje ciljeva apsolutnog smanjenja emisija na nivou cijele ekonomije. Strane koje su države u razvoju treba da nastave da unapređuju napore ublažavanja, i podstiču se da se vremenom usmjere ka smanjenju emisija na nivou cijele ekonomije ili ciljevima ograničavanja imajući u vidu različite okolnosti u državama.

1. In order to achieve the long-term temperature goal set out in Article 2, Parties aim to reach global peaking of greenhouse gas emissions as soon as possible, recognizing that peaking will take longer for developing country Parties, and to undertake rapid reductions thereafter in accordance with best available science, so as to achieve a balance between anthropogenic emissions by sources and removals by sinks of greenhouse gases in the second half of this century, on the basis of equity, and in the context of sustainable development and efforts to eradicate poverty.

2. Each Party shall prepare, communicate and maintain successive nationally determined contributions that it intends to achieve. Parties shall pursue domestic mitigation measures, with the aim of achieving the objectives of such contributions.

3. Each Party's successive nationally determined contribution will represent a progression beyond the Party's then current nationally determined contribution and reflect its highest possible ambition, reflecting its common but differentiated responsibilities and respective capabilities, in the light of different national circumstances.

4. Developed country Parties should continue taking the lead by undertaking economy-wide absolute emission reduction targets. Developing country Parties should continue enhancing their mitigation efforts, and are encouraged to move over time towards economy-wide emission reduction or limitation targets in the light of different national circumstances.

5. Support shall be provided to developing country Parties for the implementation of this

5. Stranama koje su države u razvoju pruža se podrška u sprovođenju ovog člana, u skladu sa čl. 9, 10 i 11, prepoznajući da će unaprijeđena podrška Stranama koje su države u razvoju omogućiti veću ambiciju u njihovim akcijama.

6. Najmanje razvijene države i male ostrvske države u razvoju mogu sačinuti i saopštiti svoje strategije, planove i akcije za razvoj sa niskim stepenom emisija gasova sa efektom staklene bašte koji će odražavati njihove specifične okolnosti.

7. Zajedničke koristi od ublažavanja koje proističu iz akcija prilagođavanja i/ili planova ekonomske diverzifikacije Strana mogu doprinjeti ishodima ublažavanja u skladu sa ovim članom.

8. Prilikom saopštavanja svojih nacionalno utvrđenih doprinosa, sve Strane dostavljaju informacije koje su neophodne da bi se obezbijedile jasnoća, transparentnost i razumijevanje u skladu sa odlukom 1/CP.21 i svim relevantnim odlukama Konferencije Strana koja služi kao sastanak Strana ovog sporazuma.

9. Svaka Strana saopštava nacionalno utvrđeni doprinos svakih pet godina u skladu sa odlukom 1/CP.21 i svim relevantnim odlukama Konferencije Strana koja služi kao sastanak Strana ovog sporazuma i dobija informacije o ishodima procjene kolektivnog napretka iz člana 14.

10. Konferencija Strana koja služi kao sastanak Strana Pariskog sporazuma na prvoj sjednici razmatra zajedničke vremenske okvire za nacionalno utvrđene doprinose.

11. Strana može u svakom trenutku

Article, in accordance with Articles 9, 10 and 11, recognizing that enhanced support for developing country Parties will allow for higher ambition in their actions.

6. The least developed countries and small island developing States may prepare and communicate strategies, plans and actions for low greenhouse gas emissions development reflecting their special circumstances.

7. Mitigation co-benefits resulting from Parties' adaptation actions and/or economic diversification plans can contribute to mitigation outcomes under this Article.

8. In communicating their nationally determined contributions, all Parties shall provide the information necessary for clarity, transparency and understanding in accordance with decision 1/CP.21 and any relevant decisions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

9. Each Party shall communicate a nationally determined contribution every five years in accordance with decision 1/CP.21 and any relevant decisions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement and be informed by the outcomes of the global stocktake referred to in Article 14.

10. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall consider common time frames for nationally determined contributions at its first session.

11. A Party may at any time adjust its existing nationally determined contribution with a view to enhancing its level of ambition, in

prilagoditi svoj postojeći nacionalno utvrđeni doprinos da bi unaprijedila nivo ambicije, u skladu sa smjernicama koje usvaja Konferencija Strana koja služi kao sastanak Strana ovog sporazuma.

12. Nacionalno utvrđeni doprinosi koje saopšte Strane evidentiraju se u javnom registru kojeg održava sekretarijat.

13. Strane su odgovorne za obračun svojih nacionalno utvrđenih doprinosa. U obračunavanju antropogenih emisija i uklanjanja istih u skladu sa njihovim nacionalno utvrđenim doprinosima, Strane promovišu integritet životne sredine, transparentnost, tačnost, potpunost, uporedivost i dosljednost, te obezbjeđuju izbjegavanje dvostrukog računanja, u skladu sa smjernicama koje usvaja Konferencija Strana koja služi kao sastanak Strana ovog sporazuma.

14. U kontekstu svojih nacionalno utvrđenih doprinosa, prilikom prepoznavanja i sprovođenja akcija ublažavanja vezanih za antropogene emisije i uklanjanje istih, Strane treba da, prema potrebi, uzmu u obzir postojeće metode i smjernice iz Konvencije, u svijetlu odredaba iz stava 13 ovog člana.

15. U sprovođenju ovog sporazuma, Strane uzimaju u obzir zabrinutost Strana na čije ekonomije mjere odgovora na klimatske promjene imaju najveći uticaj, a naročito Strana koje su države u razvoju.

16. Strane, uključujući organizacije za regionalnu ekonomsku integraciju, i njihove države članice koje su postigle sporazum o zajedničkom djelovanju u skladu sa stavom 2 ovog člana obavještavaju sekretarijat, prilikom saopštavanja svojih nacionalno utvrđenih doprinosa, o uslovima sporazuma, uključujući nivo emisija koji je dodijeljen

accordance with guidance adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

12. Nationally determined contributions communicated by Parties shall be recorded in a public registry maintained by the secretariat.

13. Parties shall account for their nationally determined contributions. In accounting for anthropogenic emissions and removals corresponding to their nationally determined contributions, Parties shall promote environmental integrity, transparency, accuracy, completeness, comparability and consistency, and ensure the avoidance of double counting, in accordance with guidance adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

14. In the context of their nationally determined contributions, when recognizing and implementing mitigation actions with respect to anthropogenic emissions and removals, Parties should take into account, as appropriate, existing methods and guidance under the Convention, in the light of the provisions of paragraph 13 of this Article.

15. Parties shall take into consideration in the implementation of this Agreement the concerns of Parties with economies most affected by the impacts of response measures, particularly developing country Parties.

16. Parties, including regional economic integration organizations and their member States, that have reached an agreement to act jointly under paragraph 2 of this Article shall notify the secretariat of the terms of that agreement, including the emission level allocated to each Party within the relevant time period, when they communicate their nationally determined contributions. The secretariat shall in turn inform the Parties and signatories to the Convention of the terms of that agreement.

svakoj Strani u odgovarajućem periodu. Sekretarijat informiše Strane i potpisnice Konvencije o uslovima tog sporazuma.

17. Svaka strana tog sporazuma je odgovorna za svoj nivo emisija na način utvrđen u sporazumu iz navedenog stava 16 u skladu sa st. 13 i 14 ovog člana i čl. 13 i 15.

18. Ako Strane koje postupaju združeno to rade u okviru i zajedno sa nekom organizacijom za regionalnu ekonomsku integraciju koja je Strana ovog sporazuma, svaka država članica te organizacije za regionalnu ekonomsku integraciju pojedinačno, i zajedno sa organizacijom za regionalnu ekonomsku integraciju, snosi odgovornost za svoj nivo emisija kao što je utvrđeno u sporazumu o kome je obaviješteno saglasno stavu 16 ovog člana u skladu sa st. 13 i 14 ovog člana i čl. 13 i 15.

19. Sve Strane treba da nastoje da formulišu i obavijeste o strategijama razvoja sa niskim emisijama gasova sa efektom staklene bašte, imajući na umu član 2 i uzimajući u obzir zajedničke, ali različite, odgovornosti i odgovarajuće mogućnosti, imajući u vidu različite okolnosti u državama.

Član 5

1. Strane treba da preduzmu akciju očuvanja i unapređenja, prema potrebi, ponora i rezervoara iz člana 4, stav 1(d) Konvencije, uključujući šume.

2. Strane se podstiču da preduzmu akciju sprovođenja i pružanja podrške, uključujući putem plaćanja zasnovanih na rezultatima, postojećem okviru kao što je utvrđeno u smjernicama i odlukama povezanim sa njim koje su već usaglašene u skladu sa Konvencijom za: pristupe politika i pozitivne podsticaje aktivnostima vezanim za

17. Each party to such an agreement shall be responsible for its emission level as set out in the agreement referred to in paragraph 16 of this Article in accordance with paragraphs 13 and 14 of this Article and Articles 13 and 15.

18. If Parties acting jointly do so in the framework of, and together with, a regional economic integration organization which is itself a Party to this Agreement, each member State of that regional economic integration organization individually, and together with the regional economic integration organization, shall be responsible for its emission level as set out in the agreement communicated under paragraph 16 of this Article in accordance with paragraphs 13 and 14 of this Article and Articles 13 and 15.

19. All Parties should strive to formulate and communicate long-term low greenhouse gas emission development strategies, mindful of Article 2 taking into account their common but differentiated responsibilities and respective capabilities, in the light of different national circumstances.

Article 5

1. Parties should take action to conserve and enhance, as appropriate, sinks and reservoirs of greenhouse gases as referred to in Article 4, paragraph 1 (d), of the Convention, including forests.

2. Parties are encouraged to take action to implement and support, including through results-based payments, the existing framework as set out in related guidance and decisions already agreed under the Convention for: policy approaches and positive incentives for activities relating to reducing emissions from deforestation and forest degradation, and the role of conservation, sustainable management of forests and enhancement of forest carbon stocks in

smanjenje emisija proisteklih iz obešumljavanja i degradacije šuma, i ulogu očuvanja, održivog upravljanja šumama i unapređenje zaliha ugljenika u šumama u državama u razvoju; i alternativne pristupe politika, kao što su pristupi zajedničkog ublažavanja i prilagođavanja u integrisanom i održivom upravljanju šumama, uz potvrđivanje značaja podsticanja, prema potrebi, koristi od smanjenja emisija ugljenika povezanih sa tim pristupima.

Član 6

1. Strane prepoznaju da neke Strane odlučuju da dobrovoljno sarađuju u sprovođenju svojih nacionalno utvrđenih doprinosa da bi obezbijedile veću ambiciju u akcijama ublažavanja i prilagođavanja i promovisale održivi razvoj i integritet životne sredine.

2. Strane, prilikom dobrovoljnog angažovanja u pristupima zasnovanim na saradnji koji obuhvataju upotrebu međunarodno prenesenih ishoda ublažavanja u sprovođenju nacionalno utvrđenih doprinosa, promovišu održivi razvoj i obezbjeđuju integritet životne sredine i transparentnost, uključujući i u upravljanju, i primjenjuju djelotvorno obračunavanje da bi obezbijedile, *inter alia*, izbjegavanje dvostrukog računanja, u skladu sa smjericama koje usvaja Konferencija Strana koja služi kao sastanak Strana ovog sporazuma.

3. Upotreba međunarodno prenesenih ishoda ublažavanja u sprovođenju nacionalno utvrđenih doprinosa u skladu sa ovim sporazumom je dobrovoljna i odobravaju je Strane učesnice.

4. Mehanizam koji doprinosi ublažavanju emisija gasova sa efektom

developing countries; and alternative policy approaches, such as joint mitigation and adaptation approaches for the integral and sustainable management of forests, while reaffirming the importance of incentivizing, as appropriate, non-carbon benefits associated with such approaches.

Article 6

1. Parties recognize that some Parties choose to pursue voluntary cooperation in the implementation of their nationally determined contributions to allow for higher ambition in their mitigation and adaptation actions and to promote sustainable development and environmental integrity.

2. Parties shall, where engaging on a voluntary basis in cooperative approaches that involve the use of internationally transferred mitigation outcomes towards nationally determined contributions, promote sustainable development and ensure environmental integrity and transparency, including in governance, and shall apply robust accounting to ensure, *inter alia*, the avoidance of double counting, consistent with guidance adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

3. The use of internationally transferred mitigation outcomes to achieve nationally determined contributions under this Agreement shall be voluntary and authorized by participating Parties.

4. A mechanism to contribute to the mitigation of greenhouse gas emissions and support sustainable development is hereby established under the authority and guidance of

staklene bašte i podržava održivi razvoj se uspostavlja ovim putem pod okriljem i rukovodstvom Konferencije Strana koja služi kao sastanak Strana ovog sporazuma, a Strane ga koriste dobrovoljno. Nadzire ga tijelo kojeg imenuje Konferencija Strana koja služi kao sastanak Strana ovog sporazuma, i ima za cilj da:

- a) promoviše ublažavanje emisija gasova sa efektom staklene bašte, uz podsticanje održivog razvoja;
- b) podstiče i omogućava učešće javnih i privatnih subjekata koje ovlasti Strana u ublažavanju gasova sa efektom staklene bašte;
- c) doprinese smanjenju nivoa emisija u Strani domaćinu, koja će ostvariti koristi od aktivnosti ublažavanja jer one vode ka smanjenju emisija koje takođe može koristiti druga Strana da bi ispunila svoj nacionalno utvrđeni doprinos; i
- d) dovede do sveukupnog ublažavanja globalnih emisija.

5. Smanjenja emisija koja proisteknu iz mehanizma iz stava 4 ovog člana se ne koriste za svrhu demonstracije postignuća u nacionalno utvrđenom doprinosu Strane domaćina ako ih koristi neka druga Strana da bi demonstrirala postignuće u svom nacionalno utvrđenom doprinosu.

6. Konferencija Strana koja služi kao sastanak Strana ovog sporazuma obezbjeđuje da se udio prihoda od aktivnosti u okviru mehanizma iz stava 4 ovog člana koristi za izmirenje administrativnih troškova kao i za podršku Stranama koje su države u razvoju, a koje su naročito osjetljive na neželjene uticaje klimatskih promjena, u izmirenju troškova prilagođavanja.

the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement for use by Parties on a voluntary basis. It shall be supervised by a body designated by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement, and shall aim:

- (a) To promote the mitigation of greenhouse gas emissions while fostering sustainable development;
- (b) To incentivize and facilitate participation in the mitigation of greenhouse gas emissions by public and private entities authorized by a Party;
- (c) To contribute to the reduction of emission levels in the host Party, which will benefit from mitigation activities resulting in emission reductions that can also be used by another Party to fulfil its nationally determined contribution; and
- (d) To deliver an overall mitigation in global emissions.

5. Emission reductions resulting from the mechanism referred to in paragraph 4 of this Article shall not be used to demonstrate achievement of the host Party's nationally determined contribution if used by another Party to demonstrate achievement of its nationally determined contribution.

6. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall ensure that a share of the proceeds from activities under the mechanism referred to in paragraph 4 of this Article is used to cover administrative expenses as well as to assist developing country Parties that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change to meet the costs of adaptation.

7. The Conference of the Parties serving as

7. Konferencija Strana koja služi kao sastanak Strana ovog sporazuma na prvoj sjednici usvaja pravila, modalitete i procedure za mehanizam iz stava 4 ovog člana.

8. Strane prepoznaju značaj integriranih, sveobuhvatnih i uravnoteženih netržišnih pristupa koji su dostupni Stranama kako bi im se pružila podrška u sprovođenju nacionalno utvrđenih doprinosa, u kontekstu održivog razvoja i iskorjenjivanja siromaštva, na koordinisan i djelotvoran način, uključujući putem, *inter alia*, ublažavanja, prilagođavanja, finansiranja, prenosa tehnologije i jačanja kapaciteta, prema potrebi. Cilj ovih pristupa je da:

- a) promovišu ambiciju ublažavanja i prilagođavanja;
- b) unaprijede učešće javnog i privatnog sektora u sprovođenju nacionalno utvrđenih doprinosa; i
- c) pruže mogućnosti za koordinaciju između instrumenata i relevantnih institucionalnih aranžmana.

9. Ovim putem utvrđuje se okvir za netržišne pristupe održivom razvoju u cilju promovisanja netržišnih pristupa iz stava 8 ovog člana.

Član 7

1. Strane ovim putem postavljaju globalni cilj prilagođavanja koji se odnosi na unapređenje kapaciteta za prilagođavanje, jačanje otpornosti i smanjenje osjetljivosti na klimatske promjene, kako bi dale doprinos održivom razvoju i obezbijedile adekvatan odgovor na prilagođavanje u kontekstu cilja postavljenog za temperaturu u članu 2.

2. Strane prepoznaju da je

the meeting of the Parties to this Agreement shall adopt rules, modalities and procedures for the mechanism referred to in paragraph 4 of this Article at its first session.

8. Parties recognize the importance of integrated, holistic and balanced non-market approaches being available to Parties to assist in the implementation of their nationally determined contributions, in the context of sustainable development and poverty eradication, in a coordinated and effective manner, including through, *inter alia*, mitigation, adaptation, finance, technology transfer and capacity - building, as appropriate. These approaches shall aim to:

- (a) Promote mitigation and adaptation ambition;
- (b) Enhance public and private sector participation in the implementation of nationally determined contributions; and
- (c) Enable opportunities for coordination across instruments and relevant institutional arrangements.

9. A framework for non-market approaches to sustainable development is hereby defined to promote the non-market approaches referred to in paragraph 8 of this Article.

Article 7

1. Parties hereby establish the global goal on adaptation of enhancing adaptive capacity, strengthening resilience and reducing vulnerability to climate change, with a view to contributing to sustainable development and ensuring an adequate adaptation response in the context of the temperature goal referred to in Article 2.

2. Parties recognize that adaptation is a global challenge faced by all with local, subnational, national, regional and international

prilagođavanje globalni izazov sa kojim su suočeni svi i koji ima lokalne, podnacionalne, nacionalne, regionalne i međunarodne dimenzije, i da je to ključna komponenta dugoročnog globalnog odgovora na klimatske promjene i da mu doprinosi s ciljem zaštite ljudi, života i ekosistema, uzimajući u obzir hitne i neposredne potrebe onih Strana koje su države u razvoju, a koje su naročito osjetljive na neželjene uticaje i klimatske promjene.

3. Prepoznaju se napori prilagođavanja Strana koje su države u razvoju, u skladu sa modalitetima koje na prvoj sjednici usvaja Konferencija Strana koja služi kao sastanak Strana ovog sporazuma.

4. Strane prepoznaju da trenutno postoji značajna potreba za prilagođavanjem i da veći nivoi ublažavanja mogu umanjiti potrebu za dodatnim naporima prilagođavanja, te da veće potrebe za prilagođavanjem mogu podrazumijevati veće troškove prilagođavanja.

5. Strane priznaju da akcija prilagođavanja treba da primijeni pristup kojim upravlja sama država, koji je participativan i potpuno transparentan, uzimajući u obzir ugrožene grupe, zajednice i ekosisteme, i da treba da bude zasnovana i da se rukovodi najboljim dostupnim naučnim saznanjima i, prema potrebi, tradicionalnim znanjem, znanjem autohtonih naroda i sistemima lokalnog znanja, s ciljem da se prilagođavanje, gdje je to prikladno, integriše u relevantne društveno-ekonomske politike i akcije, kao i one za životnu sredinu.

6. Strane prepoznaju značaj podrške i međunarodne saradnje u naporima prilagođavanja, kao i značaj uzimanja u obzir

dimensions, and that it is a key component of and makes a contribution to the long-term global response to climate change to protect people, livelihoods and ecosystems, taking into account the urgent and immediate needs of those developing country Parties that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change.

3. The adaptation efforts of developing country Parties shall be recognized, in accordance with the modalities to be adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement at its first session.

4. Parties recognize that the current need for adaptation is significant and that greater levels of mitigation can reduce the need for additional adaptation efforts, and that greater adaptation needs can involve greater adaptation costs.

5. Parties acknowledge that adaptation action should follow a country-driven, gender-responsive, participatory and fully transparent approach, taking into consideration vulnerable groups, communities and ecosystems, and should be based on and guided by the best available science and, as appropriate, traditional knowledge, knowledge of indigenous peoples and local knowledge systems, with a view to integrating adaptation into relevant socioeconomic and environmental policies and actions, where appropriate.

6. Parties recognize the importance of support for and international cooperation on adaptation efforts and the importance of taking into account the needs of developing country Parties, especially those that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate

potreba Strana koje su države u razvoju, naročito onih posebno osjetljivih na neželjene uticaje klimatskih promjena.

7. Strane treba da ojačaju saradnju u unapređenju akcije prilagođavanja, uzimajući u obzir Okvir prilagođavanja iz Kankuna, uključujući i onu u pogledu:

- (a) razmjene informacija, dobrih praksi, iskustava i naučenih lekcija, uključujući, prema potrebi, one koje se odnose na nauku, planiranje, politike i sprovođenje u vezi sa akcijama prilagođavanja;
- (b) jačanja institucionalnih aranžmana, uključujući one predviđene Konvencijom koji služe svrsi ovog Sporazuma, u cilju podrške objedinjavanju relevantnih informacija i znanja, te pružanja tehničke podrške i smjernica Stranama;
- (c) jačanja naučnog znanja o klimi, uključujući istraživanje, sistematično osmatranje klimatskog sistema i sistem ranog upozorenja, na način koji obezbjeđuje informacije za klimatske usluge i pruža podršku u donošenju odluka;
- (d) pomoći Stranama koje su države u razvoju u utvrđivanju djelotvornih praksi prilagođavanja, potreba za prilagođavanjem, prioriteta, podrške koja je pružena i primljena za akcije i napore prilagođavanja, kao i izazova i nedostataka, na način koji je u skladu sa dobrim praksama; i
- (e) unapređenja djelotvornosti i postojanosti akcija prilagođavanja.

8. Specijalizovane organizacije i agencije Ujedinjenih nacija se podstiču da podrže napore Strana u sprovođenju akcija iz

change.

7. Parties should strengthen their cooperation on enhancing action on adaptation, taking into account the Cancun Adaptation Framework, including with regard to:

- (a) Sharing information, good practices, experiences and lessons learned, including, as appropriate, as these relate to science, planning, policies and implementation in relation to adaptation actions;
- (b) Strengthening institutional arrangements, including those under the Convention that serve this Agreement, to support the synthesis of relevant information and knowledge, and the provision of technical support and guidance to Parties;
- (c) Strengthening scientific knowledge on climate, including research, systematic observation of the climate system and early warning systems, in a manner that informs climate services and supports decision-making;
- (d) Assisting developing country Parties in identifying effective adaptation practices, adaptation needs, priorities, support provided and received for adaptation actions and efforts, and challenges and gaps, in a manner consistent with encouraging good practices; and
- (e) Improving the effectiveness and durability of adaptation actions.

8. United Nations specialized organizations and agencies are encouraged to support the efforts of Parties to implement the actions referred to in paragraph 7 of this Article, taking into account the provisions of paragraph 5

stava 7 ovog člana, uzimajući u obzir odredbe stava 5 ovog člana;

9. Svaka Strana se, prema potrebi, angažuje u procesima planiranja prilagođavanja i sprovođenja akcija, uključujući izradu ili unapređenje relevantnih planova, politika i/ili doprinosa, što može podrazumijevati:

- (a) sprovođenje akcija prilagođavanja, poduhvata i/ili napora prilagođavanja;
- (b) procese formulisanja i sprovođenja nacionalnih planova prilagođavanja;
- (c) procjenu uticaja i osjetljivosti na klimatske promjene, s ciljem formulisanja nacionalno utvrđenih prioritetnih akcija, uzimajući u obzir ugrožene ljude, mjesta i ekosisteme;
- (d) praćenje i procjenu i učenje od planova, politika, programa i akcija prilagođavanja; i
- (e) izgradnju otpornosti društveno-ekonomskih i ekoloških sistema, uključujući putem ekonomske diverzifikacije i održivog upravljanja prirodnim dobrima.

10. Svaka Strana treba da, prema potrebi, periodično dostavlja i ažurira izvještaj o prilagođavanju, koji može sadržati njene prioritete, potrebe u sprovođenju i za podrškom, planove i akcije, a da se pritom ne stvara dodatno opterećenje po Strane koje su države u razvoju.

11. Izvještaj o prilagođavanju iz stava 10 ovog člana se, prema potrebi, dostavlja i ažurira periodično, kao komponenta ili zajedno sa drugim izvještajima ili dokumentima, uključujući nacionalni plan prilagođavanja, nacionalno utvrđeni doprinos iz člana 4 stav 2, i/ili nacionalni izvještaj o

of this Article.

9. Each Party shall, as appropriate, engage in adaptation planning processes and the implementation of actions, including the development or enhancement of relevant plans, policies and/or contributions, which may include:

- (a) The implementation of adaptation actions, undertakings and/or efforts;
- (b) The process to formulate and implement national adaptation plans;
- (c) The assessment of climate change impacts and vulnerability, with a view to formulating nationally determined prioritized actions, taking into account vulnerable people, places and ecosystems;
- (d) Monitoring and evaluating and learning from adaptation plans, policies, programmes and actions; and
- (e) Building the resilience of socioeconomic and ecological systems, including through economic diversification and sustainable management of natural resources.

10. Each Party should, as appropriate, submit and update periodically an adaptation communication, which may include its priorities, implementation and support needs, plans and actions, without creating any additional burden for developing country Parties.

11. The adaptation communication referred to in paragraph 10 of this Article shall be, as appropriate, submitted and updated periodically, as a component of or in conjunction with other communications or documents, including a national adaptation plan, a nationally determined contribution as referred to in Article 4, paragraph 2, and/or a national communication.

12. The adaptation communications referred to in paragraph 10 of this Article shall be recorded in a public registry maintained

klimatskim promjenama.

12. Izvještaj o prilagođavanju iz stava 10 ovog člana evidentiraju se u javnom registru kojeg vodi sekretarijat.

13. Stranama koje su države u razvoju pruža se kontinuirana i unaprijeđena podrška u sprovođenju st. 7, 9, 10 i 11 ovog člana, u skladu sa odredbama čl. 9, 10 i 11.

14. U procjeni kolektivnog napretka iz člana 14 se, *inter alia*:

- (a) Prepoznaju napori prilagođavanja Strana koje su države u razvoju;
- (b) Unapređuje sprovođenje akcije prilagođavanja uzimajući u obzir izvještaj o prilagođavanju iz stava 10 ovog člana;
- (c) Razmatraju adekvatnost i djelotvornost prilagođavanja i podrške pružene za prilagođavanje; i
- (d) Razmatra sveukupni napredak ostvaren u postizanju globalnog cilja prilagođavanja iz stava 1 ovog člana.

Član 8

1. Strane prepoznaju značaj sprečavanja, svodenja na najmanju mjeru i rješavanja gubitaka i šteta povezanih sa neželjenim uticajima klimatskih promjena, uključujući ekstremne vremenske prilike i nepogode koje sporo nastaju, i ulogu održivog razvoja u smanjenju rizika od gubitaka i štete.

2. Varšavski međunarodni mehanizam za gubitke i štete povezane sa uticajima klimatskih promjena je pod okriljem i rukovodstvom Konferencije Strana koja služi kao sastanak Strana ovog sporazuma i moguće ga je unaprijediti i ojačati, na način

by the secretariat.

13. Continuous and enhanced international support shall be provided to developing country Parties for the implementation of paragraphs 7, 9, 10 and 11 of this Article, in accordance with the provisions of Articles 9, 10 and 11.

14. The global stocktake referred to in Article 14 shall, *inter alia*:

(a) Recognize adaptation efforts of developing country Parties;

(b) Enhance the implementation of adaptation action taking into account the adaptation communication referred to in paragraph 10 of this Article;

(c) Review the adequacy and effectiveness of adaptation and support provided for adaptation; and

(d) Review the overall progress made in achieving the global goal on adaptation referred to in paragraph 1 of this Article.

Article 8

1. Parties recognize the importance of averting, minimizing and addressing loss and damage associated with the adverse effects of climate change, including extreme weather events and slow onset events, and the role of sustainable development in reducing the risk of loss and damage.

2. The Warsaw International Mechanism for Loss and Damage associated with Climate Change Impacts shall be subject to the authority and guidance of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement and may be enhanced and strengthened, as determined by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

koji utvrdi Konferencija Strana koja služi kao sastanak Strana ovog sporazuma.

3. Strane treba da unaprijede razumijevanje, akciju i podršku, uključujući putem Varšavskog međunarodnog mehanizma, kada je odgovarajuće, za gubitke i štete povezane sa neželjenim uticajima klimatskih promjena, u duhu saradnje i podrške.

4. Shodno tome, područja saradnje u kojima treba unaprijediti razumijevanje, akciju i podršku obuhvataju:

- a) sisteme ranog upozorenja;
- b) spremnost za vanredne situacije;
- c) nepogode koje sporo nastaju;
- d) događaje koji mogu uključiti nepovratne i stalne gubitke i štete;
- e) sveobuhvatnu procjenu i upravljanje rizikom;
- f) programe za osiguranje od rizika, objedinjavanje klimatskog rizika i ostala rješenja za osiguranje;
- g) neekonomske gubitke; i
- h) otpornost zajednica, života i ekosistema.

5. Varšavski međunarodni mehanizam saraduje sa postojećim tijelima i ekspertskim grupama u okviru Sporazuma, kao i sa relevantnim organizacijama i ekspertskim tijelima izvan Sporazuma.

Član 9

1. Strane koje su razvijene države, pored postojećih obaveza predviđenih Konvencijom, obezbjeđuju finansijska sredstva za podršku Stranama koje su države u razvoju u ublažavanju i prilagođavanju.

3. Parties should enhance understanding, action and support, including through the Warsaw International Mechanism, as appropriate, on a cooperative and facilitative basis with respect to loss and damage associated with the adverse effects of climate change.

4. Accordingly, areas of cooperation and facilitation to enhance understanding, action and support may include:

- (a) Early warning systems;
- (b) Emergency preparedness;
- (c) Slow onset events;
- (d) Events that may involve irreversible and permanent loss and damage;
- (e) Comprehensive risk assessment and management;
- (f) Risk insurance facilities, climate risk pooling and other insurance solutions;
- (g) Non-economic losses; and
- (h) Resilience of communities, livelihoods and ecosystems.

5. The Warsaw International Mechanism shall collaborate with existing bodies and expert groups under the Agreement, as well as relevant organizations and expert bodies outside the Agreement.

Article 9

1. Developed country Parties shall provide financial resources to assist developing country Parties with respect to both mitigation and adaptation in continuation of their existing obligations under the Convention.

2. Other Parties are encouraged to provide or continue to provide such support voluntarily.

2. Podstiču se ostale Strane da pružaju ili da nastave da pružaju tu podršku dobrovoljno.

3. U okviru globalnog napora, Strane koje su razvijene države treba i dalje da predvode u mobilisanju klimatskog finansiranja iz širokog spektra izvora, instrumenata i kanala, imajući u vidu značajnu ulogu javnih fondova, putem raznovrsnih akcija, uključujući podršku strategijama kojima upravljaju države, i uzimajući u obzir potrebe i prioritete Strana koje su države u razvoju. To mobilisanje klimatskog finansiranja treba da predstavlja napredovanje u odnosu na ranije napore.

4. Cilj obezbjeđivanja proporcionalno uvećanog iznosa finansijskih sredstava treba da bude postizanje ravnoteže između prilagođavanja i ublažavanja, uzimajući u obzir strategije kojima upravljaju države, i prioritete i potrebe Strana koje su države u razvoju, naročito onih posebno osjetljivih na neželjene uticaje klimatskih promjena i suočenih sa značajnim ograničenjima kapaciteta, kao što su najmanje razvijene države i male ostrvske države u razvoju, imajući u vidu potrebu za javnim i bespovratnim sredstvima za prilagođavanje.

5. Strane koje su razvijene države svake dvije godine dostavljaju indikativne kvantitativne i kvalitativne informacije vezane za stavove 1 i 3 ovog člana, ukoliko je to moguće, uključujući, ako su na raspolaganju, projektovane nivoe javnih finansijskih sredstava koje treba obezbijediti Stranama koje su države u razvoju. Ostale Strane koje obezbjeđuju sredstva se podstiču da svake dvije godine dobrovoljno saopšte te informacije.

6. U procjeni kolektivnog napretka iz

3. As part of a global effort, developed country Parties should continue to take the lead in mobilizing climate finance from a wide variety of sources, instruments and channels, noting the significant role of public funds, through a variety of actions, including supporting country-driven strategies, and taking into account the needs and priorities of developing country Parties. Such mobilization of climate finance should represent a progression beyond previous efforts.

4. The provision of scaled-up financial resources should aim to achieve a balance between adaptation and mitigation, taking into account country-driven strategies, and the priorities and needs of developing country Parties, especially those that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change and have significant capacity constraints, such as the least developed countries and small island developing States, considering the need for public and grant-based resources for adaptation.

5. Developed country Parties shall biennially communicate indicative quantitative and qualitative information related to paragraphs 1 and 3 of this Article, as applicable, including, as available, projected levels of public financial resources to be provided to developing country Parties. Other Parties providing resources are encouraged to communicate biennially such information on a voluntary basis.

6. The global stocktake referred to in Article 14 shall take into account the relevant information provided by developed country

člana 14 uzimaju se u obzir relevantne informacije koje dostavljaju Strane koje su razvijene države i/ili tijela Sporazuma o naporima vezanim za klimatsko finansiranje.

7. Strane koje su razvijene države svake dvije godine dostavljaju transparentne i dosljedne informacije o podršci Stranama koje su države u razvoju, a koja je pružena i mobilisana putem javnih intervencija u skladu sa modalitetima, procedurama i smjericama koje na prvoj sjednici usvaja Konferencija Strana koja služi kao sastanak Strana ovog sporazuma, u skladu članom 13 stav 13. Podstiču se ostale Strane da urade isto.

8. Finansijski mehanizam Konvencije, uključujući njegove operativne subjekte, služi kao finansijski mehanizam ovog sporazuma.

9. Institucije koje služe svrsi ovog sporazuma, uključujući operativne subjekte Finansijskog mehanizma Konvencije, imaju za cilj da Stranama koje su države u razvoju, naročito najmanje razvijenim državama i malim ostrvskim državama u razvoju, obezbijede efikasan pristup finansijskim sredstvima putem pojednostavljenih postupaka odobravanja i unaprijedene podrške za pripravnost, u kontekstu njihovih nacionalnih klimatskih strategija i planova.

Član 10

1. Strane dijele zajedničku dugoročnu viziju o značaju potpune realizacije razvoja i prenosa tehnologija da bi se unaprijedila otpornost na klimatske promjene i smanjile emisije gasova sa efektom staklene bašte.

2. Strane, uviđajući značaj tehnologija za sprovođenje akcija ublažavanja i prilagođavanja u skladu sa Sporazumom i

Parties and/or Agreement bodies on efforts related to climate finance.

7. Developed country Parties shall provide transparent and consistent information on support for developing country Parties provided and mobilized through public interventions biennially in accordance with the modalities, procedures and guidelines to be adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement, at its first session, as stipulated in Article 13, paragraph 13. Other Parties are encouraged to do so.

8. The Financial Mechanism of the Convention, including its operating entities, shall serve as the financial mechanism of this Agreement.

9. The institutions serving this Agreement, including the operating entities of the Financial Mechanism of the Convention, shall aim to ensure efficient access to financial resources through simplified approval procedures and enhanced readiness support for developing country Parties, in particular for the least developed countries and small island developing States, in the context of their national climate strategies and plans.

Article 10

1. Parties share a long-term vision on the importance of fully realizing technology development and transfer in order to improve resilience to climate change and to reduce greenhouse gas emissions.

2. Parties, noting the importance of technology for the implementation of mitigation and adaptation actions under this Agreement and recognizing existing technology deployment and dissemination efforts, shall

prepoznajući postojeće napore primjene i širenja tehnologije, jačaju akciju zasnovanu na saradnji koja je usmjerena ka razvoju ili prenosu tehnologije.

3. Tehnološki mehanizam uspostavljen u skladu sa Konvencijom služi svrsi ovog sporazuma.

4. Ovim putem uspostavlja se tehnološki okvir za pružanje sveobuhvatnih smjernica radu Tehnološkog mehanizma u promovisanju i omogućavanju unaprijedene akcije razvoja i prenosa tehnologije kako bi se podržalo sprovođenje ovog sporazuma, u ostvarivanju dugoročne vizije iz stava 1 ovog člana.

5. Ubrzanje, podsticanje i omogućavanje inovativnosti je ključno za djelotvorni, dugoročni globalni odgovor na klimatske promjene i promovisanje ekonomskog rasta i održivog razvoja. Te napore, prema potrebi, podržava i Tehnološki mehanizam, i putem finansijskih sredstava, Finansijski mehanizam Konvencije, u okviru pristupa zasnovanih na saradnji u istraživanju i razvoju, i omogućavanja dostupnosti tehnologije, naročito ranih faza tehnološkog ciklusa, Stranama koje su države u razvoju.

6. Podrška, uključujući finansijsku podršku, pruža se Stranama koje su države u razvoju u sprovođenju ovog člana, kao i u jačanju akcije zasnovane na saradnji koja je usmjerena ka razvoju i prenosu tehnologije u različitim fazama tehnološkog ciklusa, da bi se postigla ravnoteža između podrške ublažavanju i prilagođavanju. U procjeni kolektivnog napora iz člana 14 uzimaju se u obzir raspoložive informacije o naporima vezanim za podršku razvoju i prenosu tehnologije koja se pruža Stranama koje su države u razvoju.

strengthen cooperative action on technology development and transfer.

3. The Technology Mechanism established under the Convention shall serve this Agreement.

4. A technology framework is hereby established to provide overarching guidance to the work of the Technology Mechanism in promoting and facilitating enhanced action on technology development and transfer in order to support the implementation of this Agreement, in pursuit of the long-term vision referred to in paragraph 1 of this Article.

5. Accelerating, encouraging and enabling innovation is critical for an effective, long-term global response to climate change and promoting economic growth and sustainable development. Such effort shall be, as appropriate, supported, including by the Technology Mechanism and, through financial means, by the Financial Mechanism of the Convention, for collaborative approaches to research and development, and facilitating access to technology, in particular for early stages of the technology cycle, to developing country Parties.

6. Support, including financial support, shall be provided to developing country Parties for the implementation of this Article, including for strengthening cooperative action on technology development and transfer at different stages of the technology cycle, with a view to achieving a balance between support for mitigation and adaptation. The global stocktake referred to in Article 14 shall take into account available information on efforts related to support on technology development and transfer for developing country Parties.

Article 11

Član 11

1. Jačanje kapaciteta u skladu sa ovim sporazumom treba da unaprijedi kapacitet i sposobnost Strana koje su države u razvoju, naročito država sa najmanjim kapacitetom, kao što su najmanje razvijene države, i onih posebno osjetljivih na neželjene uticaje klimatskih promjena, kao što su male ostrvske države u razvoju, za preduzimanje djelotvorne akcije protiv klimatskih promjena, uključujući, *inter alia*, sprovođenje akcija prilagođavanja i ublažavanja, i treba da omogući razvoj, širenje i raspoređivanje tehnologije, pristup klimatskom finansiranju, relevantne aspekte obrazovanja, obuke i svijest javnosti, kao i transparentno, blagovremeno i tačno saopštavanje informacija.

2. Jačanjem kapaciteta treba da upravljaju države, na osnovu i u odgovoru na nacionalne potrebe, i ono treba da podstiče Strane, naročito Strane koje su države u razvoju, da izgrade državno vlasništvo, i to na nacionalnom, podnacionalnom i lokalnom nivou. Jačanje kapaciteta treba da se rukovodi naučenim lekcijama, uključujući one iz aktivnosti jačanja kapaciteta u skladu sa Konvencijom, i to treba da bude djelotvoran, učestali proces koji je participativan, višetematski i doprinosi rodnoj ravnopravnosti.

3. Sve Strane treba da sarađuju u unapređenju kapaciteta Strana koje su države u razvoju radi sprovođenja ovog Sporazuma. Strane koje su razvijene države treba da unaprijede podršku akcijama jačanja kapaciteta Strana koje su države u razvoju.

4. Sve Strane koje unapređuju kapacitet Strana koje su države u razvoju za sprovođenje ovog Sporazuma, uključujući

1. Capacity-building under this Agreement should enhance the capacity and ability of developing country Parties, in particular countries with the least capacity, such as the least developed countries, and those that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change, such as small island developing States, to take effective climate change action, including, *inter alia*, to implement adaptation and mitigation actions, and should facilitate technology development, dissemination and deployment, access to climate finance, relevant aspects of education, training and public awareness, and the transparent, timely and accurate communication of information.

2. Capacity-building should be country-driven, based on and responsive to national needs, and foster country ownership of Parties, in particular, for developing country Parties, including at the national, subnational and local levels. Capacity-building should be guided by lessons learned, including those from capacity-building activities under the Convention, and should be an effective, iterative process that is participatory, cross-cutting and gender responsive.

3. All Parties should cooperate to enhance the capacity of developing country Parties to implement this Agreement. Developed country Parties should enhance support for capacity-building actions in developing country Parties.

4. All Parties enhancing the capacity of developing country Parties to implement this Agreement, including through regional, bilateral and multilateral approaches, shall regularly communicate on these actions or measures on capacity building. Developing country Parties

putem regionalnih, bilateralnih i multilateralnih pristupa, redovno obavještavaju o tim akcijama ili mjerama za jačanje kapaciteta. Strane koje su države u razvoju treba redovno da obavještavaju o napretku ostvarenom u sprovođenju planova, politika, akcija ili mjera jačanja kapaciteta usmjerenih ka sprovođenju ovog Sporazuma.

5. Aktivnosti jačanja kapaciteta se unapređuju putem odgovarajućih institucionalnih aranžmana kako bi se podržalo sprovođenje ovog Sporazuma, uključujući odgovarajuće institucionalne aranžmane uspostavljene u skladu sa Konvencijom, koje su u službi ovog sporazuma. Konferencija Strana koja služi kao sastanak Strana ovog sporazuma na prvoj sjednici razmatra i usvaja odluku o početnim institucionalnim aranžmanima za jačanje kapaciteta.

Član 12

Strane, prema potrebi, sarađuju u preduzimanju mjera za unapređenje obrazovanja, obuke, svijesti javnosti, učešća javnosti i pristupu javnosti informacijama u oblasti klimatskih promjena, prepoznajući značaj ovih koraka za unapređenje akcija u okviru ovog sporazuma.

Član 13

1. Da bi se izgradilo uzajamno povjerenje i promovisalo djelotvorno sprovođenje ovim putem se uspostavlja unaprijeđeni okvir transparentnosti za akciju i podršku, sa ugrađenom fleksibilnošću koja uzima u obzir različite kapacitete Strana i zasniva se na kolektivnom iskustvu.

2. Okvir za transparentnost obezbjeđuje fleksibilnost u sprovođenju

should regularly communicate progress made on implementing capacity-building plans, policies, actions or measures to implement this Agreement.

5. Capacity-building activities shall be enhanced through appropriate institutional arrangements to support the implementation of this Agreement, including the appropriate institutional arrangements established under the Convention that serve this Agreement. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall, at its first session, consider and adopt a decision on the initial institutional arrangements for capacity-building.

Article 12

Parties shall cooperate in taking measures, as appropriate, to enhance climate change education, training, public awareness, public participation and public access to information, recognizing the importance of these steps with respect to enhancing actions under this Agreement.

Article 13

1. In order to build mutual trust and confidence and to promote effective implementation, an enhanced transparency framework for action and support, with built-in flexibility which takes into account Parties' different capacities and builds upon collective experience is hereby established.

2. The transparency framework shall provide flexibility in the implementation of the provisions of this Article to those developing country Parties that need it in

odredbi ovog člana onim Stranama koje su države u razvoju, a kojima je ona neophodna imajući u vidu njihove kapacitete. Modaliteti, procedure i smjernice iz stava 13 ovog člana odražavaju tu fleksibilnost.

3. Okvir za transparentnost zasnovan je na, i unapređuje aranžmane transparentnosti predviđene Konvencijom, prepoznajući posebne okolnosti u najmanje razvijenim državama i malim ostrvskim državama u razvoju, i sprovodi se na način koji olakšava, koji je nenametljiv, ne sankcioniše, poštuje nacionalni suverenitet i izbjegava pretjerano opterećivanje Strana.

4. Aranžmani transparentnosti, predviđeni Konvencijom, uključujući nacionalne izvještaje, dvogodišnje izvještaje i dvogodišnje izvještaje za svrhu ažuriranja, međunarodnu procjenu i međunarodne konsultacije i analizu, čine dio iskustva stečenog u izradi modaliteta, procedura i smjernica u skladu sa stavom 13 ovog člana.

5. Svrha okvira za transparentnost akcije je da se obezbijedi jasno razumijevanje akcije protiv klimatskih promjena u svijetlu cilja Konvencije utvrđenog u članu 2, uključujući jasnoću i praćenje napretka u postizanju pojedinačnih nacionalno utvrđenih doprinosa Strana u skladu sa članom 4, i akcije prilagođavanja Strana u skladu sa članom 7, uključujući dobre prakse, prioritete, potrebe i nedostatke, kako bi se obezbijedile informacije za procjenu kolektivnog napretka u skladu sa članom 14.

6. Svrha okvira za transparentnost podrške je da se jasno prikaže podrška koju su pružile i primile relevantne pojedinačne Strane u kontekstu akcija protiv klimatskih promjena u skladu sa čl. 4, 7, 9, 10 i 11 i da se, koliko je moguće, predstavi cjelovit

the light of their capacities. The modalities, procedures and guidelines referred to in paragraph 13 of this Article shall reflect such flexibility.

3. The transparency framework shall build on and enhance the transparency arrangements under the Convention, recognizing the special circumstances of the least developed countries and small island developing States, and be implemented in a facilitative, non-intrusive, non-punitive manner, respectful of national sovereignty, and avoid placing undue burden on Parties.

4. The transparency arrangements under the Convention, including national communications, biennial reports and biennial update reports, international assessment and review and international consultation and analysis, shall form part of the experience drawn upon for the development of the modalities, procedures and guidelines under paragraph 13 of this Article.

5. The purpose of the framework for transparency of action is to provide a clear understanding of climate change action in the light of the objective of the Convention as set out in its Article 2, including clarity and tracking of progress towards achieving Parties' individual nationally determined contributions under Article 4, and Parties' adaptation actions under Article 7, including good practices, priorities, needs and gaps, to inform the global stocktake under Article 14.

6. The purpose of the framework for transparency of support is to provide clarity on support provided and received by relevant individual Parties in the context of climate change actions under Articles 4, 7, 9, 10 and 11, and, to the extent possible, to provide a full overview of aggregate financial support provided, to inform the global stocktake under Article 14.

pregled ukupno pružene finansijske podrške, kako bi se obezbijedile informacije za procjenu globalnog napretka u skladu sa članom 14.

7. Svaka Strana redovno dostavlja sljedeće informacije:

- (a) nacionalni izvještaj o inventaru antropogenih emisija iz izvora i uklanjanja pomoću ponora gasova sa efektom staklene bašte, izrađen primjenom metodologija dobre prakse koju je prihvatio Međuvladin panel za klimatske promjene i sa kojim se usaglasila Konferencija Strana koja služi kao sastanak Strana ovog sporazuma; i
- (b) informacije potrebne za praćenje napretka ostvarenog u sprovođenju i postizanju svog nacionalno utvrđenog doprinosa u skladu sa članom 4.

8. Svaka Strana takođe treba da, prema potrebi, dostavi informacije o uticajima klimatskih promjena i prilagođavanju u skladu sa članom 7.

9. Strane koje su razvijene države imaju obavezu, a druge Strane koje pružaju podršku bi trebalo, da dostave informacije o finansijskoj podršci, podršci prenosu tehnologije i jačanju kapaciteta koja je pružena Stranama koje su države u razvoju u skladu sa čl. 9, 10 i 11.

10. Strane koje su države u razvoju imaju obavezu da dostave informacije o finansijskoj podršci, podršci prenosu tehnologije i jačanju kapaciteta koja im je potrebna i koju su dobile u skladu sa čl. 9, 10 i 11.

7. Each Party shall regularly provide the following information:

(a) A national inventory report of anthropogenic emissions by sources and removals by sinks of greenhouse gases, prepared using good practice methodologies accepted by the Intergovernmental Panel on Climate Change and agreed upon by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement; and

(b) Information necessary to track progress made in implementing and achieving its nationally determined contribution under Article 4.

8. Each Party should also provide information related to climate change impacts and adaptation under Article 7, as appropriate.

9. Developed country Parties shall, and other Parties that provide support should, provide information on financial, technology transfer and capacity-building support provided to developing country Parties under Articles 9, 10 and 11.

10. Developing country Parties should provide information on financial, technology transfer and capacity-building support needed and received under Articles 9, 10 and 11.

11. Information submitted by each Party

11. Informacije koje dostavi svaka Strana u skladu sa st. 7 i 9 ovog člana su predmet tehničke ekspertske revizije, u skladu sa odlukom 1/CP.21. Kod onih Strana koje su države u razvoju, a kojima je to potrebno imajući u vidu njihove kapacitete, proces revizije uključuje podršku prilikom utvrđivanja potreba za jačanjem kapaciteta. Pored toga, svaka Strana učestvuje u olakšavajućem, multilateralnom razmatranju napretka ostvarenog u naporima iz člana 9, i pojedinačnom sprovođenju i postizanju svog nacionalno utvrđenog doprinosa.

12. Tehnička ekspertska revizija iz ovog stava sastoji se od razmatranja podrške koju je pružila Strana, ako je ista relevantna, i sprovođenja i postizanja njenog nacionalno utvrđenog doprinosa. U reviziji se takođe utvrđuju oblasti koje Strana treba da poboljša, a uključena je i revizija usaglašenosti informacija sa modalitetima, procedurama i smjernicama iz stava 13 ovog člana, uzimajući u obzir fleksibilnost koja je dodijeljena Strani u skladu sa stavom 2 ovog člana. U reviziji se posebna pažnja obraća na odgovarajuće nacionalne mogućnosti i okolnosti Strana koje su države u razvoju.

13. Konferencija Strana koja služi kao sastanak Strana ovog sporazuma, zasnivajući se na iskustvu iz aranžmana vezanih za transparentnost u skladu sa Konvencijom, i razrađujući odredbe ovog člana, na prvoj sjednici usvaja zajedničke modalitete, procedure i smjernice, prema potrebi, da bi se obezbijedila transparentnost akcije i podrške.

14. Podrška se pruža državama u razvoju za sprovođenje ovog člana.

15. Podrška se takođe kontinuirano pruža za jačanje kapaciteta vezanog za

under paragraphs 7 and 9 of this Article shall undergo a technical expert review, in accordance with decision 1/CP.21. For those developing country Parties that need it in the light of their capacities, the review process shall include assistance in identifying capacity-building needs. In addition, each Party shall participate in a facilitative, multilateral consideration of progress with respect to efforts under Article 9, and its respective implementation and achievement of its nationally determined contribution.

12. The technical expert review under this paragraph shall consist of a consideration of the Party's support provided, as relevant, and its implementation and achievement of its nationally determined contribution. The review shall also identify areas of improvement for the Party, and include a review of the consistency of the information with the modalities, procedures and guidelines referred to in paragraph 13 of this Article, taking into account the flexibility accorded to the Party under paragraph 2 of this Article. The review shall pay particular attention to the respective national capabilities and circumstances of developing country Parties.

13. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall, at its first session, building on experience from the arrangements related to transparency under the Convention, and elaborating on the provisions in this Article, adopt common modalities, procedures and guidelines, as appropriate, for the transparency of action and support.

14. Support shall be provided to developing countries for the implementation of this Article.

15. Support shall also be provided for the building of transparency-related capacity of developing country Parties on a continuous basis.

transparentnost Strana koje su države u razvoju.

Član 14

1. Konferencija Strana koja služi kao sastanak Strana ovog sporazuma periodično stiče uvid u sprovođenje ovog Sporazuma kako bi ocijenila napredak u postizanju svrhe ovog sporazuma i njegovih dugoročnih ciljeva (koji se naziva procjena kolektivnog napretka). To sprovodi na sveobuhvatan i olakšavajući način, razmatrajući ublažavanje, prilagođavanje i sredstva sprovođenja i podrške, i u svijetlu pravičnosti i najbolje raspoloživih naučnih saznanja.

2. Konferencija Strana koja služi kao sastanak Strana ovog sporazuma sprovodi prvu procjenu kolektivnog napora 2023. godine i nakon toga svakih pet godina osim ako Konferencija Strana koja služi kao sastanak Strana ovog sporazuma ne odluči drugačije.

3. Ishod procjene kolektivnog napretka obezbjeđuje Stranama informacije za ažuriranje i unapređenje, na način koji države odrede, njihovih akcija i podrške u skladu sa relevantnim odredbama ovog Sporazuma, kao i za unapređenje međunarodne saradnje u klimatskoj akciji.

Član 15

1. Ovim putem se uspostavlja mehanizam za omogućavanje sprovođenja i promovisanje poštovanja odredbi ovog sporazuma.

2. Mehanizam iz stava 1 ovog člana sastoji se od komiteta koji je sastavljen od eksperata i sa ciljem pružanja podrške i koji funkcioniše na način koji je transparentan,

Article 14

1. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall periodically take stock of the implementation of this Agreement to assess the collective progress towards achieving the purpose of this Agreement and its long-term goals (referred to as the "global stocktake"). It shall do so in a comprehensive and facilitative manner, considering mitigation, adaptation and the means of implementation and support, and in the light of equity and the best available science.

2. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall undertake its first global stocktake in 2023 and every five years thereafter unless otherwise decided by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

3. The outcome of the global stocktake shall inform Parties in updating and enhancing, in a nationally determined manner, their actions and support in accordance with the relevant provisions of this Agreement, as well as in enhancing international cooperation for climate action.

Article 15

1. A mechanism to facilitate implementation of and promote compliance with the provisions of this Agreement is hereby established.

2. The mechanism referred to in paragraph 1 of this Article shall consist of a committee that shall be expert-based and facilitative in nature and function in a manner that is transparent, non-adversarial and non-punitive. The committee shall

koji se ne protivi i ne sankcioniše. Komitet obraća posebnu pažnju na pojedinačne nacionalne mogućnosti i okolnosti Strana.

3. Komitet funkcionira u skladu sa modalitetima i procedurama koje na prvoj sjednici usvaja Konferencija Strana koja služi kao sastanak Strana ovog sporazuma i godišnje izvještava Konferenciju Strana koja služi kao sastanak Strana ovog sporazuma.

Član 16

1. Konferencija Strana, koja predstavlja vrhovno tijelo Konvencije, služi kao sastanak Strana ovog sporazuma.

2. Strane Konvencije koje nijesu Strane ovog sporazuma mogu učestvovati kao posmatrači u raspravama svake sjednice Konferencije Strana koja služi kao sastanak Strana ovog sporazuma. Kada Konferencija Strana služi kao sastanak Strana ovog sporazuma, odluke u okviru ovog sporazuma donose samo oni koji su Strane sporazuma.

3. Kada Konferencija Strana služi kao sastanak Strana ovog sporazuma, člana Biroa Konferencije Strana koji predstavlja Stranu Konvencije ali, u tom trenutku, ne i Stranu ovog sporazuma, zamjenjuje dodatni član kojeg biraju Strane ovog sporazuma iz svojih redova.

4. Konferencija Strana koja služi kao sastanak Strana ovog sporazuma redovno prati sprovođenje ovog Sporazuma i, u okviru svog mandata, donosi odluke neophodne za promovisanje njegovog djelotvornog sprovođenja. Obavlja funkcije koje su joj dodijeljene ovim Sporazumom i:

a) uspostavlja pomoćna tijela koja

pay particular attention to the respective national capabilities and circumstances of Parties.

3. The committee shall operate under the modalities and procedures adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement at its first session and report annually to the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

Article 16

1. The Conference of the Parties, the supreme body of the Convention, shall serve as the meeting of the Parties to this Agreement.

2. Parties to the Convention that are not Parties to this Agreement may participate as observers in the proceedings of any session of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Agreement, decisions under this Agreement shall be taken only by those that are Parties to this Agreement.

3. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Agreement, any member of the Bureau of the Conference of the Parties representing a Party to the Convention but, at that time, not a Party to this Agreement, shall be replaced by an additional member to be elected by and from amongst the Parties to this Agreement.

4. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall keep under regular review the implementation of this Agreement and shall make, within its mandate, the decisions necessary to promote its effective implementation. It shall perform the functions assigned to it by this Agreement and shall:

(a) Establish such subsidiary bodies as deemed necessary for the implementation of this Agreement; and

smatra neophodnim za sprovođenje ovog sporazuma; i

b) obavlja druge funkcije koje mogu biti neophodne za sprovođenje ovog sporazuma.

5. Poslovnik Konferencije Strana i finansijske procedure koje se primjenjuju saglasno Konvenciji primjenjuju se i u okviru ovog sporazuma, osim ako nije drugačije odlučeno konsenzusom Konferencije Strana koja služi kao sastanak Strana ovog sporazuma.

6. Prvu sjednicu Konferencije Strana koja služi kao sastanak Strana ovog sporazuma saziva sekretarijat zajedno sa prvom sjednicom Konferencije Strana zakazanom nakon datuma stupanja na snagu ovog sporazuma. Naredne redovne sjednice Konferencije Strana koja služi kao sastanak Strana ovog sporazuma se održavaju zajedno sa redovnim sjednicama Konferencije Strana, osim ako Konferencija Strana koja služi kao sastanak Strana ovog sporazuma ne odluči drugačije.

7. Vanredne sjednice Konferencije Strana koja služi kao sastanak Strana ovog sporazuma održavaju se u nekom drugom terminu koji Konferencija Strana koja služi kao sastanak Strana ovog sporazuma ocijeni neophodnim ili na pisani zahtjev bilo koje od Strana, pod uslovom da u roku od šest mjeseci nakon što sekretarijat dostavi zahtjev Stranama isti podrži najmanje jedna trećina Strana.

8. Ujedinjene nacije i njene specijalizovane agencije i Međunarodna agencija za atomsku energiju, kao i bilo koja njihova država članica i posmatrači koji nijesu Strane Konvencije, mogu prisustvovati sjednicama Konferencije Strana koja služi

(b) Exercise such other functions as may be required for the implementation of this Agreement.

5. The rules of procedure of the Conference of the Parties and the financial procedures applied under the Convention shall be applied *mutatis mutandis* under this Agreement, except as may be otherwise decided by consensus by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

6. The first session of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall be convened by the secretariat in conjunction with the first session of the Conference of the Parties that is scheduled after the date of entry into force of this Agreement. Subsequent ordinary sessions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall be held in conjunction with ordinary sessions of the Conference of the Parties, unless otherwise decided by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

7. Extraordinary sessions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall be held at such other times as may be deemed necessary by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement or at the written request of any Party, provided that, within six months of the request being communicated to the Parties by the secretariat, it is supported by at least one third of the Parties.

8. The United Nations and its specialized agencies and the International Atomic Energy Agency, as well as any State member thereof or observers thereto not party to the Convention, may be represented at sessions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement as observers. Any body or agency, whether national or international, governmental or non-governmental,

kao sastanak Strana ovog sporazuma kao posmatrači. Svakom tijelu ili agenciji, bez obzira da li se radi o nacionalnim ili međunarodnim, vladinim ili nevladinim, koji su kvalifikovani za pitanja kojima se bavi ovaj sporazum i koji su obavijestili sekretarijat da žele da prisustvuju sjednici Konferencije Strana koja služi kao sastanak Strana ovog sporazuma kao posmatrači to se može dopustiti osim ako se tome ne protivi najmanje jedna trećina prisutnih Strana. Dozvola i učešće posmatrača regulisano je poslovníkom iz stava 5 ovog člana.

Član 17

1. Sekretarijat uspostavljen članom 8 Konvencije funkcioniše kao sekretarijat ovog sporazuma.

2. Član 8, stav 2, Konvencije koji uređuje funkcije sekretarijata, i član 8, stav 3, Konvencije, koji uređuje aranžmane uspostavljene za funkcionisanje sekretarijata, shodno se primjenjuju na ovaj sporazum. Pored toga, sekretarijat obavlja funkcije koje su mu dodijeljene ovim sporazumom i od strane Konferencija Strana koja služi kao sastanak Strana ovog sporazuma.

Član 18

1. Pomoćno tijelo za naučno i tehnološko savjetovanje i Pomoćno tijelo za sprovođenje u skladu sa čl. 9 i 10 Konvencije, tim redosledom, služe kao Pomoćno tijelo za naučno i tehnološko savjetovanje i Pomoćno tijelo za sprovođenje ovog sporazuma. Odredbe Konvencije koje se odnose na funkcionisanje ova dva tijela shodno se primjenjuju na ovaj sporazum. Sjednice sastanaka Pomoćnog tijela za naučno i tehnološko savjetovanje i Pomoćnog tijela za sprovođenje ovog sporazuma održavaju se zajedno sa sastancima Pomoćnog tijela za

which is qualified in matters covered by this Agreement and which has informed the secretariat of its wish to be represented at a session of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement as an observer, may be so admitted unless at least one third of the Parties present object. The admission and participation of observers shall be subject to the rules of procedure referred to in paragraph 5 of this Article.

Article 17

1. The secretariat established by Article 8 of the Convention shall serve as the secretariat of this Agreement.

2. Article 8, paragraph 2, of the Convention on the functions of the secretariat, and Article 8, paragraph 3, of the Convention, on the arrangements made for the functioning of the secretariat, shall apply *mutatis mutandis* to this Agreement. The secretariat shall, in addition, exercise the functions assigned to it under this Agreement and by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

Article 18

1. The Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice and the Subsidiary Body for Implementation established by Articles 9 and 10 of the Convention shall serve, respectively, as the Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice and the Subsidiary Body for Implementation of this Agreement. The provisions of the Convention relating to the functioning of these two bodies shall apply *mutatis mutandis* to this Agreement. Sessions of the meetings of the Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice and the Subsidiary Body for Implementation of this Agreement shall be held in conjunction with the meetings of, respectively, the Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice and the Subsidiary

naučno i tehnološko savjetovanje i Pomoćnog tijela za sprovođenje Konvencije.

2. Strane Konvencije koje nijesu Strane ovog sporazuma mogu učestvovati kao posmatrači na raspravama bilo koje sjednice pomoćnih tijela. Kada pomoćna tijela služe kao pomoćna tijela ovog sporazuma, odluke u skladu sa ovim sporazumom donose samo oni koji su Strane sporazuma.

3. Kada pomoćna tijela uspostavljena u skladu sa čl. 9 i 10 Konvencije obavljaju funkcije u vezi sa pitanjima koja se tiču ovog sporazuma, članove biroa tih pomoćnih tijela koji su Strana Konvencije, ali koji u tom trenutku nisu Strane ovog sporazuma, zamjenjuje dodatni član kojeg biraju Strane ovog sporazuma iz svojih redova.

Član 19

1. Pomoćna tijela, ili drugi institucionalni aranžmani uspostavljeni od strane ili u skladu sa Konvencijom, osim onih spomenutih u ovom sporazumu, biće u funkciji ovog sporazuma po donošenju odluke Konferencije Strana koja služi kao sastanak Strana ovog sporazuma. Konferencija Strana koja služi kao sastanak Strana ovog sporazuma utvrđuje funkcije koje će obavljati ta pomoćna tijela ili aranžmani.

2. Konferencija Strana koja služi kao sastanak Strana ovog sporazuma može dati dodatne smjernice tim pomoćnim tijelima ili institucionalnim aranžmanima.

Član 20

1. Ovaj Sporazum je otvoren za potpisivanje i podliježe potvrđivanju, prihvatanju ili odobrenju država i organizacija za regionalnu ekonomsku

Body for Implementation of the Convention.

2. Parties to the Convention that are not Parties to this Agreement may participate as observers in the proceedings of any session of the subsidiary bodies. When the subsidiary bodies serve as the subsidiary bodies of this Agreement, decisions under this Agreement shall be taken only by those that are Parties to this Agreement.

3. When the subsidiary bodies established by Articles 9 and 10 of the Convention exercise their functions with regard to matters concerning this Agreement, any member of the bureaux of those subsidiary bodies representing a Party to the Convention but, at that time, not a Party to this Agreement, shall be replaced by an additional member to be elected by and from amongst the Parties to this Agreement.

Article 19

1. Subsidiary bodies or other institutional arrangements established by or under the Convention, other than those referred to in this Agreement, shall serve this Agreement upon a decision of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall specify the functions to be exercised by such subsidiary bodies or arrangements.

2. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement may provide further guidance to such subsidiary bodies and institutional arrangements.

Article 20

1. This Agreement shall be open for signature and subject to ratification, acceptance or approval by States and regional economic integration organizations that are Parties to the Convention. It shall be open for signature at the United Nations Headquarters

integraciju koje su Strane Konvencije. Otvoren je za potpisivanje u sjedištu Ujedinjenih nacija u Njujorku od 22. aprila 2016. godine do 21. aprila 2017. godine. Nakon toga, Sporazum će biti otvoren za pristupanje od dana nakon što bude zatvoren za potpisivanje. Instrumenti potvrđivanja, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja se deponuju kod Depozitara.

2. Bilo koja organizacija za regionalnu ekonomsku integraciju koja postane Strana ovog sporazuma, pri čemu nijedna od njenih država članica nije Strana, mora da ispuni sve obaveze iz ovog sporazuma. U slučaju organizacija za regionalnu ekonomsku integraciju čije su jedna ili više država članica Strane ovog sporazuma, organizacija i njene države članice odlučuju o svojim pojedinačnim odgovornostima za izvršavanje obaveza u skladu sa ovim sporazumom. U tim slučajevima, organizacija i države članice ne mogu istovremeno da ostvaruju prava koja proističu iz ovog sporazuma.

3. U svojim instrumentima potvrđivanja, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja organizacije za regionalnu ekonomsku integraciju iskazuju stepen svoje nadležnosti u odnosu na pitanja koja uređuje ovaj sporazum. Ove organizacije takođe obavještavaju Depozitara, koji zatim obavještava Strane, o svim značajnim izmjenama u stepenu njihove nadležnosti.

Član 21

1. Ovaj sporazum stupa na snagu tridesetog dana od dana kada je najmanje 55 Strana Konvencije čiji procijenjeni doprinos emisijama gasova sa efektom staklene bašte iznosi najmanje 55 procenata ukupnih emisija deponovalo instrumente potvrđivanja,

in New York from 22 April 2016 to 21 April 2017. Thereafter, this Agreement shall be open for accession from the day following the date on which it is closed for signature. Instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Depositary.

2. Any regional economic integration organization that becomes a Party to this Agreement without any of its member States being a Party shall be bound by all the obligations under this Agreement. In the case of regional economic integration organizations with one or more member States that are Parties to this Agreement, the organization and its member States shall decide on their respective responsibilities for the performance of their obligations under this Agreement. In such cases, the organization and the member States shall not be entitled to exercise rights under this Agreement concurrently.

3. In their instruments of ratification, acceptance, approval or accession, regional economic integration organizations shall declare the extent of their competence with respect to the matters governed by this Agreement. These organizations shall also inform the Depositary, who shall in turn inform the Parties, of any substantial modification in the extent of their competence.

Article 21

1. This Agreement shall enter into force on the thirtieth day after the date on which at least 55 Parties to the Convention accounting in total for at least an estimated 55 per cent of the total global greenhouse gas emissions have deposited their instruments of ratification, acceptance, approval or accession.

2. Solely for the limited purpose of

prihvatanja, odobravanja ili pristupanja.

2. Samo za ograničenu svrhu stava 1 ovog sporazuma, „ukupne emisije gasova sa efektom staklene bašte“ podrazumijevaju najnovije informacije o količini koje su Strane Konvencije saopštile na dan ili prije usvajanja ovog sporazuma.

3. U odnosu na svaku državu ili organizaciju za regionalnu ekonomsku integraciju koja potvrđuje, prihvati ili odobrava ovaj sporazum ili mu pristupi nakon ispunjenja uslova za stupanje na snagu utvrđenih u stavu 1 ovog člana, ovaj sporazum stupa na snagu tridesetog dana od dana kada je ta država ili organizacija za regionalnu ekonomsku integraciju deponovala instrument potvrđivanja, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja.

4. U smislu stava 1 ovog člana, instrument koji deponuje organizacija za regionalnu ekonomsku integraciju se ne računa dodatno u odnosu na one koje su deponovale njene države članice.

Član 22

Odredbe člana 15 Konvencije o usvajanju izmjena i dopuna Konvencije shodno se primjenjuju na ovaj sporazum.

Član 23

1. Odredbe člana 16 Konvencije o usvajanju i izmjenama i dopunama aneksa Konvencije shodno se primjenjuju na ovaj sporazum.

2. Aneksi ovog sporazuma čine njegov sastavni dio i, osim ako nije izričito utvrđeno drugačije, pozivanje na ovaj sporazum istovremeno podrazumijeva

paragraph 1 of this Article, "total global greenhouse gas emissions" means the most up-to-date amount communicated on or before the date of adoption of this Agreement by the Parties to the Convention.

3. For each State or regional economic integration organization that ratifies, accepts or approves this Agreement or accedes thereto after the conditions set out in paragraph 1 of this Article for entry into force have been fulfilled, this Agreement shall enter into force on the thirtieth day after the date of deposit by such State or regional economic integration organization of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

4. For the purposes of paragraph 1 of this Article, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by its member States.

Article 22

The provisions of Article 15 of the Convention on the adoption of amendments to the Convention shall apply mutatis mutandis to this Agreement.

Article 23

1. The provisions of Article 16 of the Convention on the adoption and amendment of annexes to the Convention shall apply mutatis mutandis to this Agreement.

2. Annexes to this Agreement shall form an integral part thereof and, unless otherwise expressly provided for, a reference to this Agreement constitutes at the same time a reference to any annexes thereto. Such annexes shall be restricted to lists, forms and any other material of a descriptive nature that is of a

pozivanje na njegove anekse. Ti aneksi su ograničeni na liste, obrasce ili neki drugi materijal opisne prirode koji je naučnog, tehničkog, proceduralnog ili administrativnog karaktera.

Član 24

Odredbe člana 14 Konvencije o rješavanju sporova shodno se primjenjuju na ovaj sporazum.

Član 25

1. Svaka Strana ima po jedan glas, osim u slučajevima predviđenim u stavu 2 ovog člana.

2. Organizacije za regionalnu ekonomsku integraciju ostvaruju pravo glasa u pitanjima iz njihove nadležnosti sa brojem glasova koji je jednak broju njihovih država članica koje su Strane ovog sporazuma. Ta organizacija ne ostvaruje svoje pravo glasa ako neka od njenih država članica ostvaruje svoje pravo, i obratno.

Član 26

Generalni sekretar Ujedinjenih nacija je Depozitar ovog sporazuma.

Član 27

U odnosu na ovaj sporazum ne mogu se izjaviti rezerve.

Član 28

1. U svakom trenutku nakon isteka tri godine od datuma kada je ovaj sporazum stupio na snagu u odnosu na neku Stranu, ta Strana se može da istupi iz ovog sporazuma dostavljanjem pisanog obavještenja Depozitaru.

2. Istupanje stupa na snagu po isteku

scientific, technical, procedural or administrative character.

Article 24

The provisions of Article 14 of the Convention on settlement of disputes shall apply *mutatis mutandis* to this Agreement.

Article 25

1. Each Party shall have one vote, except as provided for in paragraph 2 of this Article.

2. Regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their right to vote with a number of votes equal to the number of their member States that are Parties to this Agreement. Such an organization shall not exercise its right to vote if any of its member States exercises its right, and vice versa.

Article 26

The Secretary-General of the United Nations shall be the Depositary of this Agreement.

Article 27

No reservations may be made to this Agreement.

Article 28

1. At any time after three years from the date on which this Agreement has entered into force for a Party, that Party may withdraw from this Agreement by giving written notification to the Depositary.

2. Any such withdrawal shall take effect upon expiry of one year from the date of receipt by the Depositary of the notification of

perioda od jedne godine od datuma kada je Depozitar primio obavještenje o istupanju, ili nekog kasnijeg datuma koji može biti utvrđen u obavještenju o ustupanju.

3. Za svaku Stranu koja istupi iz Konvencije smatra se da je istupila i iz ovog sporazuma.

Član 29

Original ovog sporazuma, čiji tekstovi na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španskom jeziku su jednako mjerodavni, se deponuje kod Generalnog sekretara Ujedinjenih nacija.

SAČINJENO u Parizu dvanaestog decembra dvijehiljadepetnaeste godine.

U POTVRDU TOGA, nižepotpisani, propisno ovlašćeni za to, potpisali su ovaj sporazum.

withdrawal, or on such later date as may be specified in the notification of withdrawal.

3. Any Party that withdraws from the Convention shall be considered as also having withdrawn from this Agreement.

Article 29

The original of this Agreement, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

DONE at Paris this twelfth day of December Two Thousand and Fifteen.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized to that effect, have signed this Agreement.

Član 3

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore – Međunarodni ugovori".

Broj: 27-1/17-6/4
EPA 246 XXVI
Podgorica, 11. oktobar 2017. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE 26. SAZIVA
P R E D S J E D N I K
Ivan Brajović, s.r.